

virtuozitate artistică, dirijând elegant, sensibil și inspirat, un concert de Ceaikovski cu o orchestră nevăzută, apoi cu opt instrumentiști rafinați, mimând execuțiile fără obiectele muzicale. Poezie artistică și farmec, fantezie și gust estetic într-un spectacol fără cuvinte, pe care cum să-l apreciezi altfel pentru cineva care nu crede în cuvinte?

*

Și ne-am ales cu un „Leac pentru drac”, eu și o colegă de breaslă care ne-am deplasat acolo, o broșurică de vreo sută de pagini cu „perle din umorul culiselor, culese și repovestite de Georgeta Mărtoiu și Anaid Tavitian”, cu caricaturi de Horațiu Mălăele. Secretare literare amândouă (prima, din păcate, răposată), martore a numeroase întâmplări și replici de duh din viața internă a teatrului, pe care o stimabilă vocație le-a îndemnat să le consemneze în pagini tipărite, pentru ne-uitare și înveselire a sufletului. Instantanee spirituale, majoritatea din trecutul teatrului românesc, cu evocări ale personalităților celebre Matei Millo, Leonard, Grigore Manolescu, Tănase și Ionel Cigalia, Niculescu-Buzău, Marcel Angheliescu și Jules Cazaban, Mișu Fotino, Ion Iancovescu, Sică Alexandrescu și alții. Dintre contemporani, Emil Bârlădeanu, Eugen Mazilu, Liviu Manolache, răposații Emil Sassu, Login Mărtoiu. I-am fi preferat în număr mai mare pe aceștia, componenți ai trupei constănțene, despre care autoarele au multe mărturii, dar poate că de-acum încolo cea care onorează memoria înfăptuirilor teatrale ale colectivului, rămasă singură, Anaid Tavitian, le va încredința paginilor tipărite, dacă va fi și efectiv sprijinită în această nobilă – și, într-adevăr, costisitoare – inițiativă.

Teatrul Național Constanța, Compania „Fantasio” – *Șatra*, adaptare scenică Beatrice Rancea și András Demeter. Direcția de scenă și coregrafia: Beatrice Rancea. Decoruri: Jozsef Werner. Costume: Liza Panait. Regia muzicală: Dorina Crișan Rusu. Muzică autentică țigănească în prelucrarea lui Eugen Doga. Cu: András Demeter (*Zobar*), Lavinia Răducan (*Rada*), Liviu Manolache, Mihai Sorin Vasilescu, George Călin, Ileana Ploscaru, Crina Matei/Elena Pahonțu, Mirela Pană, Iulian Enache, Dan Zorilă, Daniel Dragomir, Cristian Osoloș, Adrian Căligă, Florentin Roman, Alexandru Mereuță, Gabriela Iacob, Maria Lupu, Turhian Nasurla, Florin Bulgaru, Laura Iordan, Luiza Martinescu, Claudia Forțan, Andreea Irimia, Liliana Bărăscu, Lăcrămioara Moscaliuc, Sorin Mocanu, Ion Itoafă, Ionuț Poinăreanu, Gelu Ciobanu, Mihai Gălățan, Cristian Oprean, Marian Adochiței, Andrei Cantaragiu, Dumitru Caramitru, Mihai Smarandache, Victor Petcu. Data premierei: 1 aprilie 2006.

Ion PARHON

*Naționalul constănțean
„și caută” identitatea*

După *Revizorul* și *Șatra*, constănțenii, mai precis Compania „Ovidius” și Compania „Fantasio” din cadrul Teatrului Național Constanța, ne-au poftit la încă două premiere, semn că teatrul de pe litoral lucrează de zor, iar Beatrice Rancea, directorul general, nu renunță la gândul de a readuce instituția la temeiurile de respect de pe vremea regretatului Ion Maximilian. Astfel, primul spectacol, cu

Foto: Bebe Pitei

Scenă din spectacolul *Dulceamar*.

Spălăm copilul sau facem altul?, de Christopher Durang, piesă „de mare succes peste Ocean“, spun realizatorii, aparține unei echipe americane, alcătuite din regizorul Vincent Masterpaul, scenograful Nic Ularu (compatriotul nostru, fost lucrător la Televiziune, stabilit în SUA) și asistenta scenografă Samantha Hayford. Pe primii doi i-am întâlnit și în Festivalul sibian, unde au fost invitați cu spectacolul *Sistemul*, piesa lui Nic Ularu, pusă în scenă de Vincent Masterpaul, despre care am aflat că va fi montată în primăvara lui 2007 și la Teatrul La MaMa din New York. Revederea de la Constanța nu ne-a lăsat amintiri grăbite a stăruii în memorie. Problemele educației și ale relației dintre părinți și copii, minate de abuzuri, orgolii, egocentrism și absurditate, de ambiguități și compromisuri cărora le cade victimă fiul celor doi părinți dezaxați, Helen și John, fiu cu numele Margareta, mult dorit nu numai de părinți, dar și de... realizatori, se află în centrul acestei povești cu iz neorealism, desfășurată într-un cadru scenografic cu tot mobilierul suspendat de tavan, spre a reveni la locul lui în final, fapt ușor previzibil, când tatăl cu numele de Margareta se va strădui să nu repete greșeala părinților lui (ei). Din păcate, în

ciuda strădaniei actorilor (Marian Adochiței, Laura Iordan, Mihai Smarandache, Dana Dumitrescu, Maria Lupu, Luciana Crudu, Dan Zorilă sau Liliana Pană) de a construi un demers în prima parte apăsător comic, iar în cea de-a doua tot mai amar, spectacolul nu convinge, se pierde în „paranteze“ redundante sau glumițe cu miză firavă, își „sabotează“ continuitatea prin repetate și numeroase cortine de lumină ce nu fac altceva decât să declanșeze mereu și mereu aplauze fără temeie intelectual în sală.

Cel de-al doilea spectacol, mult mai aproape de adevăr artistic și chiar de performanță, este unul de teatru-dans și este intitulat **Dulceamar**, în regia și coregrafia doamnei Yvette Bozsik, din Ungaria, cu decorul și costumele (amintind uneori de alte montări) concepute de Constantin Ciubotariu. La început ezitant, cu mici nesincronizări, apoi tot mai viguros, mai viu colorat și antrenant, cu un umor bine dozat și nu puține impulsuri referențiale din zona spectacolului, această suită de tablouri coregrafice bine ritmate, ce se alcătuiesc printr-un mariaj aproape perfect între dans (ori teatru gestual) și cântecele germane restituite *playback*, ne revelează încă un mariaj, nu mai puțin fericit, între interpreții „de proză“ și cei „de estradă“, între actori și dansatori, cu momente de virtuozitate binevenită, semnate de tinerii Daniel Dragomir și Cristian Osloș, de bucureșteanul George Călin, de Diana Lupan, Oana Botez, Delia Corina, Daniela Hasiade, Pavel Bârsan sau Marian Adochiței, lângă care, cu bucurie, am aflat-o pe Diana Cheregi, mai puțin tânără, dar reușind să se integreze repede pulsului spectacolului și al trupei. Surpriza ne-a oferit-o, însă, Beatrice Rancea, în rolul „clovnelui“, vesel sau trist, și al „dirijorului“, patetic ori apocaliptic, impunându-se alături de „instrumentiști“ ca o posibilă efigie a relației „director–trupă“, înainte de a fi cuprinși cu toții într-o ramă de tablou mult aplaudată de public.

Cât despre acesta din urmă, nimic „de bine“. Gălăgios pe parcursul reprezentațiilor, primitiv în aplauzele de la cortinele de lumină, lejer cum nu se mai poate nu numai în ținută, dar și în dezinvoltura cu care își părăsește locul pentru ceea ce ar putea să realizeze în pauză [...] ș.a.m.d. Oricum, pe litoral trupa nu lăncezește. Dimpotrivă. Căutările sale au șanse bune de a scoate scena din anonim. Chiar dacă cei mai importanți pași înainte nu vor fi făcuți cu costisitori colaboratori de peste mări și țări, ci cu talente autentice din rândul regizorilor noștri...

Teatrul Național din Constanța, Compania „Ovidius“ – Spălăm copilul sau facem altul? de Christopher Durang. Premieră europeană. Traducere de Viorica Iancu. Regia: Vincent Masterpaul. Scenografia: Nic Ularu. Asistent scenografie: Samantha Hayford. Cu: Laura Iordan (*Helen*), Mihai Smarandache (*John*), Dana Dumitrescu (*Nanny*), Nicoleta Lefter (*Cynthia*), Mirela Pană (*Kate*), Diana Lupan (*Angela*), Maria Lupu (*Miss Willoughby*), Luciana Crudu (*Miss Prince*), Marian Adochiței (*Margareta*), Dan Zorilă (*Psihiatrul*), Gabriela Iacob (*Susan*). Data premierei: 17 iunie 2006.

Teatrul Național din Constanța, Compania „Fantasio“ – Dulceamar, după o idee de Mara Bzoki și Zsolt Khell. Regia și coregrafia: Yvette Bozsik. Decorul și costumele: Constantin Ciubotariu. Distribuția: Beatrice Rancea, Marian Adochiței, Dan Zorilă, George Călin, Pavel Bârsan, Daniela Hasiade, Diana Cheregi, Diana Lupan, Dana Dumitrescu, Oana Botez, Delia Corina, Cristian Osloș, Daniel Dragomir. Data reprezentației: 18 iunie 2006.